

Notă explicativă care însoțește propunerea de revizuire a Orientărilor privind banda largă

Prin prezenta notă se urmărește clarificarea obiectivelor și a domeniului de aplicare ale propunerii de revizuire a Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru rețelele în bandă largă („Orientările privind banda largă”).

Rețelele de comunicații electronice performante, fiabile și securizate sunt catalizatori esențiali care stau la baza transformării digitale a UE. Acestea constituie un factor crucial pentru reducerea decalajului digital, conectând regiunile îndepărtate și slab populate ale UE și contribuind la o economie mai competitivă și mai durabilă. Impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiei și a societății a accentuat nevoile tot mai mari de conectivitate ale oamenilor, ale întreprinderilor și ale instituțiilor publice și a subliniat rolul decisiv pe care îl au rețelele de comunicații electronice pentru redresarea în urma crizei și pentru stimularea rezilienței UE.

Orientările privind banda largă au fost adoptate în 2013. Acestea conțin criterii specifice pentru alocarea de fonduri publice în scopul reducerii la minimum a impactului pe care instalarea de rețele de comunicații electronice îl are asupra concurenței în zonele unde este cel mai mult nevoie de instalarea unor astfel de rețele. Obiectivul urmărit este asigurarea faptului că sprijinul public conduce la o infrastructură modernă care sporește bunăstarea consumatorilor și reduce decalajul digital acolo unde operatorii comerciali nu sunt stimulați să investească, evitându-se, în același timp, excluderea investițiilor private, subvenționarea monopolurilor locale sau discriminarea anumitor tehnologii.

Orientările din 2013 privind banda largă au făcut obiectul unei [evaluări](#), în cadrul căreia s-a analizat dacă acestea continuă să fie adecvate scopului. Rezultatele evaluării sunt prezentate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei (SWD) publicat la 7 iulie 2021. Din evaluare a reieșit că orientările au constituit un cadru adecvat, sprijinind statele membre să atingă obiectivele Agendei digitale pentru Europa și ale Strategiei Europa 2020. Din evaluare a mai reieșit că orientările existente necesită unele îmbunătățiri pentru a reflecta evoluțiile tehnologiei și ale pieței, astfel încât să reprezinte un instrument ajutător optim pentru investițiile necesare în anii următori într-un mod compatibil cu piața internă, ceea ce este valabil în special în contextul redresării în urma pandemiei. În plus, din evaluare a reieșit relevanța unor obiective noi de politică în acest context. Printre acestea se numără sprijinul pentru tranziția digitală, contribuția la realizarea [obiectivelor societății europene a gigabiților](#) și punerea în aplicare a [Busolei pentru dimensiunea digitală](#). Rețelele în bandă largă sunt, de asemenea, esențiale pentru atingerea obiectivelor de durabilitate. În consecință, prin revizuire se va urmări actualizarea normelor în vigoare, ținându-se seama de nevoia continuă de asigurare a compatibilității cu piața internă, având în vedere politicile relevante și evoluțiile pieței.

Dispozițiile Orientărilor privind banda largă sunt completate de Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare („RGECA”), care stabilește condiții de compatibilitate *ex ante* pe baza cărora statele membre pot pune în aplicare măsuri de ajutor de stat fără a le notifica în prealabil Comisiei. La 23 iulie 2021, Comisia a adoptat o [modificare a RGECA](#), care însoțește noul cadru financiar multianual și facilitează anumite măsuri de ajutor legate de redresare. Modificarea include dispoziții referitoare la rețelele fixe în bandă largă și la rețelele mobile 4G și 5G. Dispozițiile RGECA referitoare la rețelele în bandă largă nu fac obiectul prezentei consultări.

Secțiunile următoare oferă o imagine de ansamblu asupra principalelor modificări pe care le are în vedere Comisia în această etapă a procesului de revizuire. Textul proiectului de orientări propus spre consultare nu este definitiv și va fi reevaluat prin prisma feedbackului și a dovezilor primite în cadrul prezentei consultări publice.

Modificările propuse în proiectul de text al orientărilor revizuite privind banda largă

Revizuirea Orientărilor privind banda largă se bazează în mare măsură pe rezultatele, dovezile și datele colectate în contextul evaluării, precum și pe experiența de piață a Comisiei și pe experiența Comisiei care decurge din practica sa decizională.

Proiectul de revizuire cuprinde, în special, următoarele modificări:

- (i) alinierea pragului de intervenție prin sprijin public pentru rețelele fixe de ordinul gigabiților la evoluțiile actuale și la evoluțiile preconizate ale tehnologiei și ale pieței;
- (ii) îndrumări cu privire la sprijinul pentru instalarea de rețele mobile;
- (iii) o nouă categorie de ajutoare posibile sub forma unor măsuri legate de cerere care să susțină adoptarea rețelelor fixe și mobile (vouchere);
- (iv) îndrumări cu privire la utilizarea de către un operator a resurselor proprii pentru conectarea la infrastructura finanțată din fonduri publice în vederea furnizării de servicii în afara zonei pentru care s-a acordat ajutorul;
- (v) ajustarea obligațiilor privind accesul cu ridicata pentru a reflecta progresul tehnologic;
- (vi) clarificări privind anumite concepte, cum ar fi cartografierea, consultarea publică și procedura de selecție, precum și un mecanism de recuperare.

Scopul modificărilor care fac obiectul prezentei consultări este asigurarea faptului că Orientările privind banda largă țin seama în mod adecvat de evoluțiile pieței și ale tehnologiei, precum și de prioritățile Comisiei. Modificările propuse au scopul de a reflecta nevoile tot mai mari de conectivitate ale utilizatorilor finali și de a clarifica condițiile în care statele membre pot acorda sprijin, în special în ceea ce privește existența unei disfuncționalități a pieței și performanța pe care trebuie să o atingă rețelele. Prin clarificarea normelor aplicabile și, în special, a condițiilor de compatibilitate pe care le aplică Comisia, revizuirea va îmbunătăți securitatea juridică și va facilita punerea în aplicare a măsurilor de ajutor, limitând în același timp la minimum posibilele denaturări ale concurenței.

Mai precis, ajutorul de stat pentru instalarea de infrastructuri mobile și măsurile legate de cerere au fost evaluate până în prezent direct în temeiul TFUE, utilizându-se principiile de compatibilitate a ajutoarelor de stat și făcându-se trimitere, prin analogie, la Orientările privind banda largă. În noile dispoziții se vor clarifica condițiile de compatibilitate pe care Comisia le aplică în legătură cu aceste măsuri și se va ține seama de evoluțiile pieței, care sunt recunoscute și în noile obiective ale UE în materie de conectivitate, introducându-se cerința ca, până în 2025, toate zonele urbane și principalele căi de transport să fie acoperite de rețele 5G și cerința ca, până în 2030, toate zonele populate să fie acoperite de rețele 5G, precum și mărirea gradului de adoptare a serviciilor fixe și mobile de către utilizatorii finali.

- **Alinierea pragului de intervenție pentru ajutoarele destinate rețelelor fixe la evoluțiile actuale și la evoluțiile preconizate ale tehnologiei și ale pieței**

Orientările propuse vor facilita instalarea de rețele fixe performante într-un mod specific și durabil, în zone unde este puțin probabil ca operatorii privați să investească sau să asigure un nivel adecvat de infrastructură pentru nevoile în evoluție rapidă ale clienților, în special în zonele rurale și îndepărtate.

În acest context, modificările propuse constau în stabilirea unui nou prag de intervenție de 100 Mbps pentru viteza de descărcare, cu obiectivul de atingere a unei viteze de descărcare de 1 Gbps. În zonele unde rețelele existente nu au capacitatea de a asigura o viteză de descărcare de 100 Mbps, noua rețea va trebui să mărească în mod corespunzător (să dubleze sau să tripleze) viteza de descărcare și să mărească suficient viteza de încărcare în comparație cu infrastructura existentă. În zonele unde există sau este planificată cel puțin o rețea care asigură o viteză de descărcare de 100 Mbps, noua rețea va trebui cel puțin să tripleze viteza de descărcare și să mărească suficient viteza de încărcare în comparație cu infrastructura existentă. În zonele unde există sau sunt planificate cel puțin două rețele care asigură o viteză de descărcare de peste 100 Mbps, noua rețea finanțată din fonduri publice trebuie să asigure o viteză de descărcare de cel puțin 1 Gbps.

În plus, ținându-se seama de nevoile crescânde de viteze de încărcare mai mari, orientările prevăd posibilitatea de realizare de investiții pentru a răspunde utilizatorilor finali nemulțumiți care au o nevoie demonstrată de o viteză de încărcare de până la 1 Gbps.

- **Ajutoare pentru instalarea de rețele mobile**

Printre modificările propuse se numără și noi dispoziții pentru instalarea de rețele mobile, în care sunt clarificate principiile de compatibilitate.

Abordarea se bazează integral pe normele și principiile aplicabile rețelelor fixe și urmează practica decizională.

Un beneficiar privat va fi selectat printr-o procedură de selecție concurențială, în conformitate cu principiile și spiritul normelor aplicabile în materie de achiziții publice și cu respectarea principiului neutralității tehnologice.

Intervenția statului se va limita la zonele care prezintă o disfuncționalitate a pieței și care au fost identificate prin cartografiere și consultare publică pe baza unor criterii considerate adecvate de către statele membre pentru satisfacerea nevoilor utilizatorilor finali, în special a nevoii de viteză. Actuala consultare publică oferă părților interesate posibilitatea de a formula observații privind acest aspect. Comisia dorește în mod specific să afle, în observațiile primite, care ar trebui să fie criteriile relevante și valorile corespunzătoare necesare pentru identificarea disfuncționalităților pieței în cazul rețelelor mobile, în special în ceea ce privește viteza, reducând totodată riscurile legate de denaturare a concurenței.

În scopul de a se asigura efectul stimulat al sprijinului de stat, nu se va ține seama de infrastructura care beneficiază de ajutor pentru îndeplinirea obligațiilor de acoperire care decurg din condițiile aferente dreptului de utilizare a spectrului. Nu se poate recurge la ajutor de stat pentru îndeplinirea unor astfel de obligații, deoarece este puțin probabil ca ajutorul să aibă un efect stimulat și, prin urmare, să fie compatibil cu piața internă. Se pot acorda totuși ajutoare de stat pentru asigurarea unei calități a serviciului care să nu se rezume la cerințele prevăzute în astfel de obligații.

Noua rețea va trebui să asigure îmbunătățiri semnificative în comparație cu rețelele existente în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor mobile, capacitatea, viteza și concurența. De exemplu, se va considera că rețelele 5G autonome asigură o îmbunătățire semnificativă în comparație cu generațiile anterioare și rețelele 5G neautonome.

În sfârșit, va trebui să se garanteze accesul liber efectiv și complet la infrastructură pentru toți solicitanții de acces în condiții egale și nediscriminatorii.

- **Ajutoare sub forma unor măsuri legate pe cerere care să susțină adoptarea rețelelor fixe și mobile (vouchere)**

Sunt posibile diverse măsuri legate de cerere pentru sprijinirea adoptării de servicii fixe sau mobile. Diferitele posibilități sunt analizate în orientările propuse, recunoscându-se faptul că unele dintre ele ar putea să nu constituie ajutor de stat, cum este cazul măsurilor generale de tipul campaniilor de

informare sau al agregării cererii care nu vizează anumiți operatori. În ceea ce privește măsurile care constituie ajutor, orientările propuse vor reflecta practica decizională și vor sistematiza criteriile de compatibilitate pentru cele mai frecvente două forme de intervenții legate pe cerere, și anume voucherele sociale și voucherele pentru conectivitate.

Voucherele sociale vor fi considerate compatibile în cazul în care încurajează consumatorii aflați în situații fragile (de exemplu, persoanele/famiile cu venituri scăzute sau anumite categorii de utilizatori finali, cum ar fi studenții) să achiziționeze sau să continue să utilizeze servicii în bandă largă fixe și/sau mobile de o calitate adecvată, dacă sunt îndeplinite anumite condiții, inclusiv respectarea principiului neutralității tehnologice.

Voucherele pentru conectivitate care încurajează adoptarea unei categorii specifice de servicii pentru care nu există cerere pot viza atât consumatorii, cât și utilizatorii finali comerciali. Voucherele pentru conectivitate vor fi considerate compatibile în cazul în care promovează adoptarea de servicii fixe și mobile de o calitate adecvată, dacă sunt îndeplinite anumite condiții, printre care limitarea în timp, proporționalitatea și neutralitatea tehnologică a schemelor.

Atât în cazul voucherelor sociale, cât și în cazul voucherelor pentru conectivitate va trebui să fie creat un registru online, deschis și transparent al furnizorilor eligibili (sau să fie aplicată o metodă alternativă echivalentă) prin care consumatorii și întreprinderile își pot alege în mod liber furnizorul de servicii, garantându-se astfel deschiderea, transparența și caracterul nediscriminatoriu al măsurii.

- **Îndrumări cu privire la utilizarea de către un operator a resurselor proprii pentru conectarea la infrastructura finanțată din fonduri publice în vederea furnizării de servicii în afara zonei pentru care s-a acordat ajutorul („extinderi private”)**

Prin modificările propuse se urmărește clarificarea faptului că sunt permise extinderile private de către solicitanții de acces. Când este vorba de beneficiarul unui ajutor, astfel de extinderi private sunt permise, cu excepția cazului în care în cadrul cartografierii și al consultării publice se demonstrează că ele ar crea o denaturare gravă a concurenței. Ar putea apărea o denaturare gravă a concurenței dacă, de exemplu, (a) extinderea privată duce la o zonă adiacentă deservită deja de cel puțin două rețele care oferă viteze comparabile cu cele ale rețelei finanțate de stat sau (b) în zona adiacentă există cel puțin o infrastructură comparabilă care a intrat în funcțiune cu mai puțin de cinci ani înainte de intrarea în funcțiune a rețelei finanțate de stat. Dacă este îndeplinită oricare dintre condițiile menționate la literale (a) sau (b), extinderea privată în zona adiacentă ar putea fi permisă numai după doi ani de la intrarea în funcțiune a rețelei subvenționate de stat.

- **Ajustarea obligațiilor privind accesul cu ridicata pentru a reflecta progresul tehnologic**

Orientările actuale privind banda largă conțin cerința ca accesul cu ridicata efectiv la rețele fixe finanțate de stat (inclusiv degрупarea fizică completă și „degрупarea virtuală”) să consolideze concurența și să împiedice crearea, cu ajutorul fondurilor publice, a unor monopoluri regionale.

Costul acordării unui astfel de acces ar putea totuși să determine o majorarea a cuantumului final al ajutorului acordat. În scopul reducerii costurilor, în orientările propuse sunt prevăzute câteva excepții, iar tipurile de produse de acces cu ridicata care urmează să fie oferite de rețelele fixe de acces subvenționate sunt diferențiate în funcție de situația concurențială dintr-o zonă de intervenție dată. În acest context, în zonele cu o concurență limitată, se vor aplica obligații de acces mai puțin stricte, și anume accesul local degрупat virtual – VULA – în locul degрупării fizice. În schimb, în zonele concurențiale, practica orientărilor actuale va rămâne neschimbată și va trebui să se ofere întotdeauna un acces fizic deplin și efectiv.

În cazul intervențiilor de sprijin pentru rețele mobile de acces, rețeaua finanțată de stat trebuie să ofere gama cea mai largă de produse de acces cu ridicata, inclusiv, printre altele, accesul de tip bitstream, accesul la stâlpi/piloni/turnuri și accesul la produsele necesare, pe măsură ce acestea devin disponibile, pentru exploatarea celor mai avansate caracteristici ale rețelelor 5G și ale viitoarelor generații de rețele mobile. Accesul efectiv poate însemna și accesul la componente ale rețelei care nu

au fost finanțate din fonduri publice, dar de care solicitantul de acces are nevoie pentru a-și furniza serviciile.

În cazul intervențiilor în rețele backhaul, rețeaua finanțată de stat trebuie să asigure accesul de tip bitstream și accesul la stâlpi/piloni/turnuri, conducte și fibră neagră.

- **Clarificări și alte îndrumări privind anumite concepte, cum ar fi cartografierea, consultarea publică, procedura de selecție, stabilirea prețurilor de acces cu ridicata și mecanismul de recuperare**

Cartografierea

Noile orientări vor avea o nouă anexă cu îndrumări cu privire la modul de realizare a exercițiului de cartografiere atât pentru rețelele fixe, cât și pentru rețelele mobile de acces. Metodologia se bazează în primul rând pe vasta experiență dobândită de Comisie în evaluarea cazurilor din sectorul benzii largi. De asemenea, metodologia se bazează pe activitatea desfășurată de OAREC în cooperare cu Comisia pentru elaborarea unor orientări menite „să ajute ANR-urile în ceea ce privește aplicarea uniformă a anchetelor geografice privind instalarea rețelelor”, pe „Orientările OAREC privind rețelele de foarte mare capacitate” și pe proiectele anterioare desfășurate de DG CNECT în cooperare cu DG COMP cu privire la cartografierea rețelelor în bandă largă.

Consultarea publică

Orientările propuse au scopul de a oferi îndrumări și clarificări suplimentare cu privire la modul de desfășurare a unei consultări publice. Mai precis, în orientările propuse se precizează care este intervalul de timp pentru o consultare publică (cel puțin 30 de zile) și intervalul de timp în care statele membre trebuie să lanseze o procedură de selecție sau să înceapă punerea în aplicare a măsurii, în cazul modelelor de investiții directe. Orientările conțin o metodologie pentru evaluarea și monitorizarea viitoarelor planuri de investiții private.

Procedura de selecție deschisă

În orientările propuse, cerințele legate de mediu sau de energie figurează printre criteriile calitative. Modificările au scopul de a clarifica faptul că printre criteriile calitative s-ar putea număra și criteriile de mediu și energetice care reflectă obiectivele de politică consacrate.

Prețurile de acces cu ridicata

În orientările propuse se clarifică domeniul de aplicare al diferitelor metodologii (prețul publicat, prețul reglementat, prețul bazat pe costuri). Se sistematizează, de asemenea, practica decizională referitoare la cazurile în care nu există un produs de referință sau reglementat adecvat și se clarifică rolul pe care cuantumul ajutorului îl are în stabilirea prețului cu ridicata.

Mecanismul de recuperare

În orientările propuse se clarifică normele mecanismului de recuperare și se coboară pragul pentru aplicarea acestuia (de la 10 milioane EUR la 5 milioane EUR).